

Levi's

De man keek moeilijk voor zich uit, staand voor de balie van de Libanese douane, in een enorme hangar nabij de luchthaven van Beiroet. De afgelopen vijf minuten hadden hij en een dikke meneer - de dienstdoende douanechef - een intense discussie gevoerd over een pakketje met daarin twee dingen: een koffiezetapparaat en een spijkerbroek. Het probleem, zo zei de dikke douanemeneer, was de spijkerbroek. Het ging niet over de kleur, want die was zoals meestal blauw. Nee, het probleem was het merk: Levi's. Volgens de Libanese wet is het verboden producten in te voeren van bedrijven die Israël steunen. Libanon en Israël bevinden zich namelijk nog altijd in staat van oorlog met elkaar.

STANDPLAATS
LIBANON
door
Harold Doornbos

Omdat ik in dezelfde ruimte op een klapstoeltje zat te wachten, kon ik de hele discussie horen. De man, die Amerikaan was (hij droeg een colbertje met sportschoenen eronder), klaagde steen en been. „Dit is gewoon een pakketje van mijn vrouw”, zei hij tegen de douanier. „Hoe kon zij weten dat Levi's niet mag?” „Het staat op de boycotlijst”, antwoordde de man van de douane, terwijl hij de broek uit het pakketje haalde. Een maatje 34-36, schatte ik van een afstand.

„Het hele pakketje komt Libanon niet in”, oordeelde de douaneman. „U kunt betalen bij de kassa, zodat we het terug kunnen sturen naar de afzender.” „Ook mijn koffiezetapparaat?”, vroeg de Amerikaan enigszins beteuterd. Om vervolgens ronduit kwaad te worden. „Ik hoef die hele verdomde broek niet meer”, riep hij. „Hou 'm maar.” Hij vervolgde: „Ik ga dit pakketje niet terugsturen vanwege een domme Levi's-broek. Ik wil m'n koffie kunnen drinken. Ik heb hier weken op gewacht!” „U weigert?”, reageerde de man van de douane. „Goed, dan zullen we een procedure starten om u te laten deporteren uit Libanon vanwege poging tot illegale invoer van een verboden Israëlisch product.” Nu schrok de Amerikaan. Hij mompelde iets van 'het spijt me' en verliet, zonder pakketje, de hangar.

Andere Arabische of moslimlanden zijn veel minder strikt als het gaat om het boycotten van het door hen zo gehate Israël. Ik herinner me nog goed dat ik onlangs in het uiterst islamitische en zeer anti-Israël zijnde Pakistan vijf goedkope boxershorts kocht. Tot mijn grote verbazing stond aan de binnenkant 'Made in Israël'. Natuurlijk heb ik dat er uitgeknipt, voordat ik terugkeerde naar Beiroet.

Ook in Pakistan kun je 'facewash' kopen met op de tube de productbeschrijving in het Hebreeuws. En in Dubai, waar de islamitische wetgeving sharia geldt, zijn Levi's-spijkerbroeken gewoon te koop. Dat geldt ook voor Saudi-Arabië. Israëlische toeristen kunnen ook gewoon reizen naar Egypte, Jordanië of Turkije. Maar Libanon is een uitzondering. Libanon en Israël worden nooit vrienden, dacht ik. Totdat de douanier me een verhaalje vertelde. „Net als Levi's-spijkerbroeken waren ook cosmetische producten van Estee Lauder tot voor kort verboden in Libanon”, zei hij. „Maar een rijke en invloedrijke Libanese zakenman heeft gewoon z'n contacten gebruikt in de politiek en voert nu allerlei spullen van Estee Lauder in.”

Goh, dacht ik. Misschien moeten vredesconferenties over het Midden-Oosten in de toekomst niet worden georganiseerd door politici, maar door zakenmensen.

Zuster Cyril (73) is de oprichtster van de Rainbow Homes in Kolkata en Hyderabad.

De 9-jarige Tania Roy werd na de dood van haar vader door de schoonfamilie op straat gezet.

Van de miljard inwoners van India zijn een miljoen mensen zonder huis. Hele generaties groeien op straat op.

Met steun van Nederlandse bedrijven en geldschietters gaan 1.600 voormalige straatkinderen nu naar school.

Na een soms gruwelijk straatleven claimen de meisjes op school hun jeugd terug: spelletjes en meisjesdingen doen.

Van de slums naar de schoolbanken

Dakloos, gedwongen prostitutie, onderdrukt en seksueel misbruikt: bikkelharde realiteit voor veel meisjes in India. Maar er gloort hoop. In zogeheten Rainbow Homes krijgen ze onderdak, een slaapplek, schone kleren, gezond eten, onderwijs en vooral: een toekomst.

tekst en foto's **Sacha de Boer**

Ze willen arts, danslerares, advocaat of stewardess worden. Meisjesdromen, zoals leeftijdgenoten overal ter wereld hebben. Maar deze Indiase meisjes hebben op hun 14e al een lange weg afgelegd om überhaupt ambities te kunnen koesteren. Voorheen leefden Puja, Sonam, Roshni en honderden anderen op straat. Ze deden daar ongewild ervaring op met prostitutie, seksueel misbruik en onderdrukking. Nu lijken ze hun verloren jeugd in te halen en roddelen en giechelen ze zoals tieners dat doen.

En ze studeren. Heel serieus, elke dag met de neus in de boeken. Want terug naar straat, dat nooit meer. Hier voelen ze zich boven alles veilig. In een van de zestien zogeheten Rainbow Homes krijgen ze onderdak, een slaapplek, schone kleren, gezond eten, onderwijs en vooral: een toekomst. New Delhi, Kolkata (het vroegere Calcutta) en Hyderabad zijn steden waar dankzij het initiatief van enkele Indiase idealisten en geld van Nederlandse ondernemers nu 1.600 voormalige straatmeisjes naar school gaan. Aan de basis ervan lag een even simpel als briljant plan. 's Nachts staan scholen toch leeg, dus waarom niet een van de lokalen inrichten als slaapzaal? Matjes op de grond en ineens is er per school plaats voor zo'n honderd straatmeisjes. Overdag krijgen ze les. De jongsten worden bijgespijkerd door oudere meisjes die al langer in de Rainbow Homes wonen en die begrijpen wat de nieuwkomers hebben doorstaan in hun nog prille leven op straat. En er zijn huismoeders, die ook op school wonen. Ook zij waren voorheen dakloos, maar begeleiden nu de kinderen buiten schooltijd om.

De opmerkelijkste transformatie is die van de Loreto Day School Sealdah in Kolkata, een exclusieve school voor kinderen uit de betere milieus, gerund door een Ierse non, zuster Cyril. Vanaf de jaren tachtig nodigde ze ook kinderen van arme gezinnen uit hier naar school te gaan. Toen in de jaren negentig een dakloze scholiere van 4 jaar 's nachts op straat werd verkracht, vond zuster Cyril dat deze kwetsbare groep ook buiten schooltijd moest worden opgevangen. Zo ontstond het eerste Rainbow Home. Nu kunnen dakloze kinderen en kinderen van gegoede gezinnen probleemloos samen naar school.

Elke ochtend staan er zo'n zevenhonderd keurige meisjes in schooluniform voor de poort, afgeleverd door een ouder of soms zelfs door een auto met chauffeur. De andere helft van de leerlingen bestaat uit kinderen uit arme gezinnen of kinderen die op straat leefden. Maar eenmaal binnen de poort van het gebouw, is het verschil niet meer te zien. Arm of rijk, iedereen draagt

Roshni Khalun (14, links) woont sinds 2007 in een Rainbow Home. Sanjana Biswas (16) liet in 2008 het straatleven achter zich.

hetzelfde schooluniform.

In een land waar het kastessysteem nog steeds onder de oppervlakte sluimert, zou je denken dat andere schoolkinderen neer kijken op de voorheen dakloze Rainbow-kinderen. Maar dat tolereert zuster Cyril niet. De leerlingen worden op speelse wijze gedwongen met elkaar om te gaan, bijvoorbeeld doordat de leerlingen uit de hoogste klassen les geven aan de jongste Rainbowkinderen.

In New Delhi worden de Rainbow Homes gerund door Harsh Mander, een Indiase intellectueel die een idealistische samenle-

ving voor ogen heeft, zonder onderscheid tussen religie, sekse, rang of stand. Maar de overheid in New Delhi is minder coöperatief dan die in Hyderabad en Kolkata. Dat geldt ook voor schoolbesturen. De betere scholen in Delhi zijn niet bereid 's nachts honderd straatkinderen te huisvesten, vooral uit angst hun goede naam te verliezen. Dus draaide Mander het om: hij zocht geen lege lokalen in bestaande scholen, maar onderdak voor dakloze kinderen, waarna hij daar met lesgeven begon. Het bezoeken van de meisjes- en jongenscholen in New Delhi en Kolkata geeft een gevoel van hoop, in een land waar ruim een miljoen mensen dakloos zijn. Hele gezinnen leven op straat. Soms al generaties lang, soms nog maar net. Zoals Tania Roy.

Ze spreekt keurig Engels, met een Brits accent. Ze ging naar de betere scholen, dankzij haar vader, die een goede baan had als chauffeur en alleen het beste wilde voor zijn dochter. Maar hij stierf onverwacht. Zijn familie zette vervolgens zijn weduwe en haar 9-jarige dochter op straat. Moeder vond snel een baan als huishoudster, waardoor ze een dak boven haar hoofd had. Maar zo lang ze haar dochter bij zich had, kreeg ze van haar opdrachtgever niet betaald. Een Rainbowhome biedt voorlopig uitkomst. Dochter heeft onderdak en gaat naar school, moeder verdient wat geld. Voor de meeste dakloze families moet er heel wat overwonnen worden voordat ze toestaan dat een van hun kinderen naar school gaat. Met bedelen en straatverkoop

leveren zelfs de jongsten een financiële bijdrage en dat valt weg als ze naar school gaan. Arme mensen hebben maar een doel: overleven. Scholing en opleiding vallen daar niet onder. Er is nog een lange weg te gaan, maar India zette vorige week twee belangrijke stappen op weg naar verandering. Ten eerste komt er een volkstelling, waarbij iedereen geregistreerd wordt en - belangrijk - identiteitspapieren krijgt. Ook daklozen. In een land met veel corruptie en ambtenarij is dat een zegen voor die kwetsbare groep. Vaak moet er namelijk betaald worden voor het invullen van zelfs het simpelste formulier als je geen identiteitsbewijs kunt laten zien. Een andere belangrijke stap is dat voortaan elk kind tot 14 jaar in India

verplicht is naar school te gaan. Wie weleens in India was, heeft ongetwijfeld de veel te jonge bedelaars gezien en voor het dilemma 'geld geven of niet' gestaan. Geld dat ze vervolgens moeten afstaan aan hun 'baas' of aan hun vader of moeder, als ze die nog hebben. Het enige waar ze echt wat aan hebben, is onderwijs. Alleen dat is de manier waarop ze uit hun uitzichtloze leven kunnen stappen. Zodat een straatmeisje het schopt tot schoolmeisje. Dat gebeurt nu. Op kleine schaal weliswaar, maar voldoende om iets te kunnen veranderen. En wie weet, worden ze ooit arts of advocaat.

Partnership Foundation

Partnership Foundation bestaat uit Nederlandse mensen uit het bedrijfsleven, die zich vrijwillig inzetten voor scholing in India voor kanslozen mogelijk te maken. Partnership Foundation doet aan **fondsenwerving**. Met dat geld worden inmiddels 16 scholen gesteund, waar 1.600 **straatmeisjes** onderwijs, een dak boven hun hoofd, schone kleren, gezond eten, liefde, aandacht en **gezondheidszorg** krijgen

www.partnershipfoundation.nl

Sacha de Boer

Sacha de Boer (Amsterdam, 9 april 1967) is journalist, fotograaf en nieuwslezer bij het NOS Journaal. Zit in de Raad van Advies van Partnership Foundation en in het bestuur van de Stichting World Portraits. Ging onlangs als fotograaf voor Partnership Foundation naar India, waar ze enkele Rainbow Homes bezocht en fotografeerde.